

WFT BASIS BEREKENINGEN

WFTsamenvattingen

Alphen aan den Rijn

Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is met veel zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt. WFTsamenvattingen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden of onvolledigheden.

© Copyright: dit document is auteursrechtelijk beschermd. Het is verboden dit document te verspreiden, te vermenigvuldigen of op een andere wijze openbaar te maken zonder schriftelijke toestemming van WFTsamenvattingen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Persoonlijk vermogen	3
3. Te late betaling en incassokosten	5
4. Box 1 - Inkomstenbelasting	6
5. Box 2 - Inkomstenbelasting	14
6. Box 3 - Inkomstenbelasting	16
7. Nalatenschap	25
8. Legitieme portie	28
9. Erfbelasting	29
10. Schenkbelasting	36
11. Consumptief krediet	38
12. Hypothecair Krediet	39
13. Verzekeringen	41
14. Creditrente	45

1. Inleiding

Algemene toelichting

In het onderstaande document lichten we per onderwerp de benodigde rekenvaardigheden toe. We lichten een stukje theorie toe, vermelden de formules, en passen dit vervolgens toe in voorbeeldberekeningen. Zo maak jij je op een snelle en eenvoudige wijze alle benodigde rekenvaardigheden eigen.

Wij houden bij het maken van deze berekeningen rekening met de kandidatenbrochure van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD). Zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de toetstermen en de invulling van het daadwerkelijke Wft Basis Examen.

Numerieke vragen

Kenmerken:

Op het examen moet je bij numerieke vragen een getal of een bedrag berekenen en invullen in het aangegeven vak. De berekening hoeft niet te worden toegevoegd. Als je het juiste antwoord hebt ingevuld, dan krijg je de maximale score. In veel gevallen is er een zekere foutmarge. De marge verschilt per vraag, en wordt niet vermeld.

Beantwoorden:

Bij numerieke vragen kunnen alleen getallen, punten en komma's worden ingevuld. De tekens % en € staan voor of achter het invoerveld en worden niet door jou ingevuld.

- Gebruik in het geval van decimalen achter de komma een komma-teken, geen punt-teken.
- Een punt-teken mag alleen worden gebruikt bij duizendtallen. Het gebruik hiervan is niet verplicht.

Antwoord afronden:

Bij numerieke vragen staat aangegeven op welke wijze het antwoord moet worden afgerond.

Kom je uit op een geheel bedrag?	Vul twee nullen achter de komma in.
Kom je uit op een niet geheel bedrag?	Vul twee cijfers achter de komma in.

Tijdens het berekenen van numerieke vragen rond je in principe niet tussentijds af. **Uitzondering!** De enige uitzondering op deze regel komt voor bij vragen die te maken hebben met de Belastingdienst. De Belastingdienst rondt tussentijds af in het voordeel van de belastingplichtige. Deze regel wordt daarom ook toegepast op het echte Wft Basis Examen. Wij passen deze regel daarom ook toe in hieronder staande berekeningen.

2. Eigen vermogen

Balans

Balans = een overzicht van bezittingen en verplichtingen van een huishouding op een bepaald moment, uitgedrukt in een geldwaarde. Het is een belangrijk hulpmiddel om te achterhalen of een huishouding een overschot of een tekort heeft. De balans geeft de huidige stand van zaken weer. De balans bestaat uit twee kolommen:

- **Activa** = bezittingen van de huishouding.
- **Passiva** = verplichtingen (schulden) van de huishouding, oftewel de bronnen waarmee een huishouding de bezittingen heeft gefinancierd.

Een balans moet in evenwicht zijn. Het totaal aan activa en passiva moet gelijk zijn. Je kunt de balans in evenwicht brengen door een extra post 'Eigen vermogen / Persoonlijk vermogen' op te nemen aan de passiefzijde.

$$\text{Eigen vermogen} = \text{totale waarde van bezittingen} - \text{totale waarde van de verplichtingen}$$

Er is discussie over de posten die op de balans moeten staan. In dit hoofdstuk volgen we de benadering van de financieel planners. Op de balans staan alleen de waarden van bezittingen en verplichtingen die extern zijn vastgelegd. Voorbeelden: tegoeden op betaal- en spaarrekeningen, aandelenbezit, kredietovereenkomsten en eigendommen die in een openbaar eigendomsregister ingeschreven zijn (huizen, schepen). De waarde van gebruiksgoederen (zoals een auto of een bankstel) wordt dus niet meegenomen. Deze waarde is namelijk te onzeker (dalende dagwaarde, schade, totaalverlies). De waarde van een verzameling wordt soms wel opgenomen (juwelen of kunst).

De balans van een consumentenhuishouding toont twee belangrijke graadmeters:

- **Solvabiliteit:** de verhouding tussen persoonlijk en vreemd vermogen.
 - **Solvabele huishouding** = een huishouding met een positief persoonlijk vermogen (bezittingen > verplichtingen). Er is een reserve aanwezig voor het aangaan van nieuwe verplichtingen.
 - **Insolvabele huishouding** = een huishouding met een negatief persoonlijk vermogen (bezittingen < verplichtingen). Boekhoud technisch is deze huishouding failliet. Zolang kredietverstrekkers hun leningen niet tegelijkertijd opeisen is er geen probleem. Let op: een negatief persoonlijk vermogen kan al ontstaan door een kleine daling in de marktwaarde van een woning.
- **Liquiditeit:** in welke mate kan de consument aan haar lopende verplichtingen voldoen.
 - **Liquide huishouding** = er zijn voldoende direct inzetbare middelen om de verplichtingen na te komen. Denk aan: voldoende geld beschikbaar op de betaalrekening.
 - **Niet-liquide huishouding** = er is een gebrek aan direct inzetbare middelen om de verplichtingen na te komen. Denk aan: te weinig geld beschikbaar op de betaalrekening.

De makkelijkste manier om het persoonlijk vermogen vast te stellen is door een opstelling te maken.

VOORBEELD 1: PERSOONLIJK VERMOGEN BEREKENEN

Gegevens:

Eigen woning marktwaarde:	€ 290.000
Inboedel:	€ 15.000
Auto:	€ 6.000
Aandelenbezit:	€ 19.000
Lening aan vriend:	€ 6.000
Spaarrekening:	€ 23.000
Betaalrekening:	€ 3.500
Hypotheek:	€ 250.000
Studieschuld:	€ 10.000
Belastingaanslag:	€ 2.000

Hoeveel bedraagt het eigen vermogen van deze persoon?

Balans			
Woning	€ 290.000	Hypotheek	€ 250.000
Aandelenbezit	€ 19.000	Studieschuld	€ 10.000
Vorderingen	€ 6.000	Aanslag	€ 2.000
Spaarsaldo	€ 23.000		
Banktegoeden	€ 3.500		
Totaal	€ 341.500	Totaal	€ 262.000

Het verschil tussen beiden kolommen geeft het persoonlijk vermogen weer.

In dit geval bedraagt het eigen vermogen = € 341.500 – € 262.000 = **€ 79.500,00**

Let op: de waarde van gebruiksgoederen (zoals een auto of bankstel) wordt niet meegenomen op de activa-zijde van de balans. Dit omdat de waarde te onzeker is (dalende dagwaarde, schade, totaalverlies etc.).

3. Te late betaling en incassokosten

Te late betaling en incassokosten

De Wet Incassokosten (WIK) en het daarop gebaseerde Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke kosten bepalen wanneer en hoeveel kosten aan de consument in rekening mogen worden gebracht bij te late betaling. Het doel is om de consumenten te beschermen tegen hoge kosten. De kosten bedragen een bepaald percentage van de vordering, waarbij het percentage afneemt naarmate de vordering hoger is. Verder geldt er een minimum- en maximumtarief aan buitengerechtelijke incassokosten.

De incassoprocedure bestaat uit een aantal fasen:

1. Crediteur stuurt factuur met betalingstermijn
2. Na het verstrijken van de betalingstermijn en niet-betaling stuurt de crediteur de eerste aanmaning met ingebrekestelling. Een aanmaning is een nieuwe betalingstermijn. Een ingebrekestelling is een verklaring waarin de crediteur stelt dat de debiteur (degene die de verplichting is aangegaan) zijn verplichtingen niet is nagekomen.
3. Na het verstrijken van de nieuwe betalingstermijn en niet-betaling is de debiteur in verzuim.
4. Crediteur stuurt een schriftelijke aanmaning waarin het factuurbedrag in herinnering wordt gebracht met weer een nieuwe betalingstermijn van 14 dagen. In deze aanmaning vermeldt de crediteur met welk bedrag het factuurbedrag verhoogd wordt wanneer niet aan de betalingstermijn wordt voldaan. Dit bedrag mag maximaal het bedrag op basis van de WIK zijn.

Let op: op vorderingen die voortkomen uit consumptief krediet dat onder de Wet op het consumentenkrediet (Wck) valt, mogen geen incassokosten in rekening worden gebracht.

Wettelijke rente: als een debiteur in verzuim is mag de crediteur vertragingsrente in rekening brengen.

Er zijn twee mogelijke tarieven:

- **Contractueel tarief**: geldt als er binnen de overeenkomst een rentetarief is afgesproken m.b.t. vertraging.
- **Wettelijke rente**: geldt als er niets bij overeenkomst geregeld is en bedraagt 10,15% per jaar (1 juli 2025).

VOORBEELD 1: TOTALE ACHTERSTAND BEREKENEN

Gegevens:

Vordering: € 2.500
Openstaande dagen: 200 dagen
Wettelijke rente: 10,15%

Hoeveel bedraagt de totale achterstand?

Eerste jaar: $€ 2.500 \times (200/365) \times 10,15\% = € 139,04$
Totale openstaande vordering = $€ 2.500 + € 139,04 = € 2.639,04$

VOORBEELD 2: TOTALE ACHTERSTAND BEREKENEN

Gegevens:

Vordering: € 2.500
Openstaande dagen: 400
Wettelijke rente: 4%

Hoeveel bedraagt de totale achterstand?

Eerste jaar: $€ 2.500 \times (365/365) \times 10,15\% = € 253,75$
Tweede jaar: $€ 2.500 \times (35/365) \times 10,15\% = € 24,33$
Totale openstaande vordering = $€ 2.500 + € 253,75 + € 24,33 = € 2.778,08$

4. Inkomstenbelasting - Box 1

Box 1: Inkomen uit werk en woning

Inkomstenbestanddelen:

- **Loon** uit dienstverband, pensioenuitkeringen en uitkeringen op grond van een sociale verzekering (WW, ZW en AOW). Onder loon valt ook een auto van de zaak. Als een werknemer meer dan 500 kilometers privé met een auto van de zaak rijdt, dan krijgt hij een fiscale bijtelling op zijn loon.
- **Winst uit onderneming** geldt voor ondernemingen zonder rechtspersoon zoals eenmanszaak, vennootschap onder firma en zelfstandige beroepsbeoefenaren (bijv. tandarts). Deze ondernemingen staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De winst kan worden bepaald door van de omzet de kosten af te trekken. Om tot de fiscale winst te komen kunnen bepaalde aftrekposten zoals de ondernemersaftrek en mkb-winstvrijstelling een rol spelen. De fiscale winst is de winst waarover de ondernemer belasting moet betalen.
- **Resultaat uit overige werkzaamheden**: dit zijn inkomsten uit overige werkzaamheden die geen loon of winst uit onderneming zijn. Voorbeelden: inkomsten uit freelancewerk, honoraria voor het geven van lezingen, vergoedingen die gemeenteraadsleden ontvangen voor hun werk.
- **Periodieke uitkeringen en verstrekkingen**: de meest voorkomende zijn lijfrente-uitkeringen en alimentatie-inkomsten. Let op: kinderalimentatie, kinderbijslag en zorgtoeslag zijn niet belast in box 1.
- **Inkomsten uit eigen woning**: het betreft hier de eerste eigen woning die voor de belastingplichtige als hoofdverblijf dient. Andere woningen zijn belast in box 3. De inkomsten uit eigen woning zijn meestal negatief. Er is dan een aftrekpost die in mindering mag worden gebracht op het overige inkomen in box 1.

De aftrekpost van de eigen woning heet 'Negatieve inkomsten eigen woning'. Er is sprake van een eigen woning als deze voortdurend als hoofdverblijf dient. De belastingplichtige moet er dus permanent wonen. De schuld moet zijn aangegaan om de woning aan te kopen, verbouwen of verbeteren (**eigenwoningschuld**).

$$\text{negatieve inkomsten uit eigen woning} = \text{eigenwoningforfait*} - \text{betaalde rente**}$$

* Eigenwoningforfait: een bijtelling in box 1 vanwege het eigenwoningbezit. Deze bijtelling is een percentage van de WOZ-waarde van de woning. De WOZ-waarde wordt jaarlijks door de gemeente waar de woning staat vastgesteld. Voor de meeste woningen geldt in 2025 een eigenwoningforfait van 0,35% van de WOZ-waarde van de woning.

** Betaalde rente: de rente die betaald is over de schuld die is aangegaan voor de eigen woning is aftrekbaar. Je berekent dit door de uitstaande schuld te vermenigvuldigen met het rentepercentage.

Let op: als er geen eigenwoningschuld is, dan wordt (een deel van) het bezit van een eigen woning bijgeteld bij het inkomen. Er zijn dan positieve inkomsten uit eigen woning.

Eigenwoningforfait per 1 januari 2025:

WOZ-waarde meer dan	WOZ-waarde niet meer dan	Eigenwoningforfait op jaarbasis
-	€ 12.500	Nihil
€ 12.500	€ 25.000	0,10%
€ 25.000	€ 50.000	0,20%
€ 50.000	€ 75.000	0,25%
€ 75.000	€ 1.330.000	0,35%
€ 1.330.000	-	€ 4.655 + 2,35% van de waarde van de woning boven € 1.330.000

Wanneer is er een aftrekpost?

- Eigenwoningforfait < betaalde rente = aftrekpost 'negatieve inkomsten uit eigen woning'.
- Eigenwoningforfait > betaalde rente = geen aftrekpost, maar ook geen extra bijtelling bij het inkomen uit werk en woning. Er is in dit geval sprake van een kleine eigenwoningschuld (Wet Hillen).

Sinds 2019 wordt de aftrek voor de kleine eigenwoningschuld over 30 jaar afgebouwd. Het percentage neemt ieder jaar af met 3,33%. Vanaf 1 januari 2048 vervalt de aftrek helemaal. Dit betekent dat je in 2025 nog maar 76,67% van het verschil tussen het eigenwoningforfait en de aftrekbare kosten voor de eigen woning als aftrek krijgt. Het overige deel moet worden bijgesteld bij het inkomen uit werk en woning.

Tarief: het tarief in box 1 is progressief – hoe hoger het inkomen, hoe hoger het belastingpercentage. Er is sprake van een schijventarief. Het inkomen wordt verdeeld in schijven, waarbij elke schijf zijn eigen belastingpercentage kent. Let op: AOW'ers betalen tot de tweede schijf geen bijdrage voor de AOW waardoor de belastingdruk lager ligt.

AOW-leeftijd in 2025 nog niet bereikt

Schijf	Belastbaar inkomen	Percentage
1	T/m € 38.441	35,82%
2	Meer dan € 38.441 t/m € 76.817	37,48%
3	Meer dan € 76.817	49,50%

Vóór 2025 de AOW-leeftijd bereikt – Geboren vóór 1 januari 1946

Schijf	Belastbaar inkomen	Percentage
1	T/m € 40.502	17,92%
2	Meer dan € 40.502 t/m € 76.817	37,48%
3	Meer dan € 76.817	49,50%

Vóór 2025 de AOW-leeftijd bereikt – Geboren op of na 1 januari 1946

Schijf	Belastbaar inkomen	Percentage
1	T/m € 38.441	17,92%
2	Meer dan € 38.441 t/m € 76.817	37,48%
3	Meer dan € 76.817	49,50%

Belastbaar inkomen uit werk en woning = bruto jaarinkomen + inkomsten uit de eigen woning

Voorbeelden: Eigenwoningforfait berekenen

VOORBEELD 1:

Gegevens:

Gedurende het hele jaar een woning

WOZ-waarde: € 240.000

Hoeveel bedraagt het eigenwoningforfait voor deze belastingplichtige voor dit jaar?

Deze vraag heeft betrekking op de Belastingdienst.

Hier geldt dus de regel: 'tussentijds afronden in het voordeel van de belastingplichtige'.

Eigenwoningforfait = $0,35\% \times € 240.000 = € 840,00$.
